

prevyšovala 500 Kč, bola však nižšia než 2.000 Kč a že obžalovaný bol v rokoch 1924—1926 pre krádeže trikrát trestaný a tresty tiež odpykal, pominul kvalifikovať trestný čin obžalovaného jako zločin krádeže podľa §§ 333, 338 tr. z. a § 3 zák. čís. 31/1929 Sb. z. a n. z dôvodov, že na túto kvalifikáciu nebola obžaloba podaná.

S názorom odvolacieho súdu neľze súhlasiť.

Podľa ustanovenia § 325 tr. p. nesmie súd učiniť predmetom svojho rozsudku len taký čin, pre ktorý nevzniesol žalobca obžalobu, čo do kvalifikácie neni však viazaný návrhom žalobcovým.

Podľa vyše uvedeného bola na A. podaná obžaloba pre krádež veci hnutelnej v cene nad 500 Kč, kvalifikovanú i podľa odst. 2, čís. 3 § 49 tr. n. Znela teda obžaloba na tenže čin a len na prísnejšiu kvalifikáciu než je kvalifikácia podľa § 338 tr. z. v znení § 3 zák. čís. 31/1929 Sb. z. a n., pri čom v dôvodoch obžaloby bolo i uvedené, že obžalovaný bol pre krádež viackrát trestaný.

Keďže však odvolací súd z rozsudku prvostupňového súdu, ktorý kvalifikoval čin obžalovaného súhlasne s obžalobou, vynechal kvalifikáciu, že obžalovaný zapodieva sa krádežami po živnostensky, ale súčasne zistil, že obžalovaný bol pre krádeže v rokoch 1924—1931 viackrát trestaný, že tresty odpykal a že od vykonania trestu, ktorý predchádza poslednému prípadu krádeže, neuplynulo ešte 10 rokov a že cena odcudzenej hnutelnej veci je vyššia než 500 Kč pri tomto čine, na ktorý znela obžaloba, mal sám čin obžalovaného podľa zákona kvalifikovať, teda i podľa § 338 tr. z. v znení § 3 zák. čís. 31/1929 Sb. z. a n., keďže v súdenom prípade nešlo o ťažšiu kvalifikáciu, než na ktorú uznal súd prvostupňový.

Keď prez to kvalifikoval odvolací súd čin obžalovaného len jako prečin krádeže podľa § 333 tr. z. a § 48 tr. n. mýlil sa a zapríčinil tak zmatek podľa § 385, čís. 1 b) tr. p.

Čís. 5876.

Dolus podle § 1 tr. zák. předpokládá, že tu není skutečností vylučujících u pachatele jednak schopnost poznati bezprávnost zamýšleného skutku, jednak svobodu vůle; žádná z obou těchto sfér duševního života pachatelova nesmí býti porušena, aby bylo lze čin přičítati pachateli k vině; zlý úmysl byl by vyloučen, týkala-li by se vada vytčená v § 2 tr. zák. [a)—c)] byl i jen jedné z obou subjektivních složek činu, rozpoznávací a rozhodovací (určovací).

(Rozh. ze dne 14. dubna 1937, Zm I 280/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti obviněného do rozsudku soudu mládeže, jímž stěžovatel uznán byl vinným proviněním nedokonané zákeřné vraždy podle §§ 8, 134, 135, I, tr. z. a § 3 zák. čís. 48/1931 Sb. z. a n. a proviněním krádeže podle § 460 tr. z. a § 3 zák. čís. 48/1931 Sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný v celém rozsahu a vrátil věc soudu prvé stolice k novému projednání a rozhodnutí.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnost, napadající rozsudek z důvodů zmatku čís. 5, 9 a), b) § 281 tr. ř., je opodstatněná.

Zmateční stížnost brojí ve směru zmatku podle § 281, čís. 9 a) tr. ř. proti právnímu stanovisku, jež nalézací soud zaujal, shledav obviněného přičetným a zodpovědným přes obsah znaleckého posudku. Stížnost napadá tento výrok rozsudkový, že obviněný spáchal činy mu přičítané ve stavu přičetnosti a že je za ně zodpovědný, poukazem na to, že rozsudek opírá svůj závěr jen o rozbor sféry vědomí obviněného, pomíjeje úplně podle posudku znaleckého vyřazenou sféru vůle obviněného a nepřihlížeje k nedostatku mravních a jinakých zábran v duševním životě obviněného, vyvažujících impulsy. Vytýká takto obsahem svých vývodů, že soud mládeže neuvažoval o přičitatelnosti činů nejen s toho hlediska, zda mohl obviněný bezprávnost svých činů rozpoznati, nýbrž také po té stránce, zda mohl podle správného rozpoznání své jednání i řídit, a co bylo příčinou toho, nemohl-li tak činiti.

Zmateční stížnosti třeba přisvědčiti, pokud dovozuje, že dolus podle § 1 tr. z. předpokládá, že tu není skutečností vylučujících jednak schopnost poznati bezprávnost zamýšleného skutku, jednak svobodu jeho vůle; žádná z obou těchto sfér duševního života pachatelova nesmí býti porušena, aby bylo lze čin přičítati pachateli k vině; zlý úmysl by byl vyloučen, týkala-li by se vada vytčená v § 2 tr. z. [a) nebo b) nebo c)] byť i jen jedné z obou subjektivních složek činu, rozpoznávací a rozhodovací (určovací).

Stanovisko stížnosti je v souhlase s judikaturou, iež k oběma oněm sférám jako nutným složkám přihlíží a opětovně vyslovila, že otázku poruchy duševní je posuzovati podle toho, zda se u osoby, o jejíž přičetnost jde, objevily příznaky toho, že není s to, aby poznala protiprávnost činu, k němuž ji nutká pud v ní se zrodí, n e b o řídit svou vůli a své jednání podle toho správného právního rozpoznání (rozh. čís. 3923, 3482, 4602 Sb. n. s.), a že úplným zbavením užívání rozumu nebo střídavým pomínutím smyslu rozumí zákon takové zatemnění mysli, že pachatel je vůbec neschopen rozpoznati protiprávnost svého jednání a dáti své vůli a svému konání směr odpovídající právnímu citu a právním normám (rozh. čís. 4078 Sb. n. s.). Soud nalézací k oběma těmto subjektivním složkám činu nepřihlížel. Z jeho závěru, že obviněný »nejednal ve střídavém pomínutí smyslů, nýbrž že jednal úmyslně a po zralém uvážení a přípravě a na místě odlehlém a vhodném k ponoření mrtvoly« a »že se dopustil činů, za vinu mu kladených, ve stavu přičetném, a že je za ně zodpovědným« je patrné, že soud mládeže sice nepochybuje o vědomí obviněného o činech chystaných a páchaných, ale že otázku svobody vůle při provádění těchto trestných činů nechává při tom neřešenu, že se o této složce volného rozhodování nevyjadřuje, ač nelze přece přehlédnouti, že za trestního řízení, zejména v posudku znaleckém, vyšly najevo okolnosti, jež s tohoto hlediska měly býti uváženy. Vždyť rozsudek sám činí základem svého konečného závěru výroky zmíněného znaleckého posudku, že obviněný spáchal svůj čin (rozsudek tu přihlíží zejména k činu ze 4. dubna 1935) pod vlivem neodolatelného pu-

zení, jež vzniklo na chorobném, úrazem způsobeném podkladě, a že tento stav, jež nelze klásti na roveň střídavému pomnutí smyslů, je pokládati za přechodné omezení duševní činnosti a užívání vůle u osoby degenerované a stížené následky utrpěného úrazu hlavy.

Pomíjeje zejména tuto část znaleckého posudku, — jenž ovšem není zcela jasný a poskytuje podněty k pochybnostem, když přece na jedné straně mluví o neodolatelném puzení a na druhé jen o omezení duševní činnosti a užívání vůle, — a nepřihlédáje takto ke zmíněné podstatné složce subjektivní stránky činů obviněnému přičítaných, totiž svobodě vůle a rozhodování, což zmateční stížnost vytýká, zatížil nalézací soud rozsudek zmatkem podle čís. 9 a) ve spojení se zmatkem čís. 5 § 281 tr. ř. a bylo proto zmateční stížnosti jako důvodné podle § 5, odst. 2 zák. čís. 3/1878 ř. z. ve znění zák. čís. 56/1935 Sb. z. a n. vyhověti již v neveřejné poradě, rozsudek zrušiti a věc vrátiti soudu první stolice, aby ji znova projednal a rozhodl.

Čís. 5877.

Zavinění instalatéra podle § 431 tr. zák., postavil-li vadný bleskosvod a nesplnil-li tím svou smluvní povinnost, zřídit bleskosvod tak, aby bylo nebezpečí hrozící z úderu blesku zmenšeno na míru co nejmenší.

(Rozh. ze dne 14. dubna 1937, Zm II 576/36.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným přestupkem proti bezpečnosti těla podle § 431 tr. z.

Z d ů v o d ů:

S hlediska důvodu zmatečnosti podle čís. 9 a) § 281 tr. ř. namítá stížnost, že ve zjištěném jednání obžalovaného byla neprávem shledána skutková podstata přestupku podle § 431 tr. z. předpokládající, že z jednání (nebo opominutí) pachatelova povstává nebo se jím zvětšuje nějaké nebezpečí, čemuž prý v souzeném případě tak nebylo vzhledem k tomu, že nebezpečí úderu blesku povstává vždycky a nepřivozuje a nezvětšuje se tedy teprve domněle vadnou stavbou hromosvodu. Zmateční stížnost míní tím zřejmě říci, že obžalovaný postavením vadného bleskosvodu jen neodstranil beztak již existující nebezpečí úderu blesku, ale že je tím ani nepřivodil, ani nezvětšil. Stížnost je zřejmě na scestí. Zavázal-li se obžalovaný opatřiti dům M. k ochraně budovy a jeho obyvatelů před škodlivými následky úderu blesku hromosvodem, bylo jeho povinností, aby jej zřídil tak, aby nebezpečí, hrozící z úderu blesku, bylo zmenšeno na míru podle možnosti nejmenší. Tím, že tak opominul učiniti, postaviv hromosvod vadný a proto nevyhovující plně uvedenému účelu, způsobil obžalovaný, že M. a jeho spolubydlící, spoléhající na práci obžalovaného, obývají dům ve skutečnosti jen nedostatečně chráněný a vydal je takto nebezpečí, jemuž by vydání nebyli, kdyby byl bleskosvod postavil tak, jak bylo jeho povinností smlouvou převzatou. Přestupku podle § 431 tr. z.